

ÉRVELÉS, TÁRGYALÁS, MEGGYŐZÉS - SZEMINÁRIUM

9-10. óra

Dialektika (ismétlés, kiegészítés)

Szerepgyakorlat: érvelési készségek fejlesztése

Szabó Krisztina

kriszti.szabo@filozofia.bme.hu

Dialektika: együttműködési alapelv

2

A kommunikáció együttműködésen alapul, ezért kell egy közösen elfogadott szabályrendszer, **együttműködési alapelv**.

H. P. Grice 4 maximája:

1. Mennyiség: Légy informatív!

- ▣ A hozzászólást a partner tudásához kell igazítani!
- ▣ Ne adj szükségtelen információt!

2. Minőség: Mondj igazat!

- ▣ Ne mondj hamis/nem bizonyítható állításokat!

3. Relevancia: Légy releváns!

- ▣ A hozzászólás kapcsolódjon a vita témájához és járuljon hozzá a probléma megoldásához!

Dialektika: együttműködési alapelvek

3

4. **Mód: Légy világos és érthető!**

- ▣ (Hogyan mondjuk?)
- ▣ A homályosság, a kétértelműség kerülése, tömörségre, rendezettségre való törekvés.

+ **Jóindulat elve: Igyekezz megérteni a másikat!**

- ▣ (Hogyan hallgatjuk?)
- ▣ A maximálisan argumentatív olvasat rekonstruálása (logikai minimum, pragmatikai optimum)

Vannak ezeknél speciálisabb szabályok is!

Emlékeztető: dialektika

4

- A dialektika a valami mellett és ellen való érvelés művészetete.
- Protagonista: valami mellett érvel
- Antagonista: valami ellen érvel
- A vita során az egyik fél feltesz egy kérdést.
- A védekező igenléssel vagy tagadással is válaszolhat, attól függően, hogy mit gondol.
- Amint a védekező válaszában megfogalmaz egy állítást, a támadó feltesz egy következő kérdést és így tovább, amíg valamelyikük „nyer”.

Dialektika – kétféle vitahelyzet

5

1. Az aszimmetrikus vita:

- az egyik fél (az állító/protagonista) véd egy álláspontot, a másik fél (a kételkedő/antagonista) támadja azt.

pl. bírósági tárgyaláson az ügyész

pl. TDK vagy szakdolgozat védeése

pl. ha a politikus a tévében beszél vagy a filozófus egy disszertációban érvel (reagálnak az „ügyész”, pontosabban a hallgató/olvasó potenciálisan feltett kérdéseire).

Nem lehet a két oldal érveit összehasonlítani!

Dialektika – kétféle vitahelyzet

2. A szimmetrikus vita:

- **A** feladata, hogy a **B** által elfogadott állítások segítségével érveljen a saját álláspontja mellett, és kritizálja **B** érvelését.
- **B** feladata, hogy az **A** által elfogadott premisszák felhasználásával érveljen saját álláspontja mellett, és kritizálja **A** érvelését.

1

Szerepgyakorlat

Poirot nyomoz

A feladat célja: gyakorolni a meghatározott stratégiák mentén való érvelést, az antagonista és protagonistá szembenállást, fejleszteni a hatékony érveléshez szükséges készségeket.

A feladat időtartama:

- 5 perc felkészülés, 15 perc vita.
- A játék végén 10 perc közös megbeszélés, feedback.

KÖSZÖNÖM SZÉPEN A FIGYELMET!

8

Szabó Krisztina
kriszti.szabo@filozofia.bme.hu